

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

ב.

עין משפט
נר מצוה

א [לקמן ג.] ב"ק ק.
[מספחה כלאים פ"ג].
ג [ג'ל' כהנא]. א. דף ד';
ד. דף ט. ס' ג"א ו"א.

ג'ליון הש"ס

תוס' ר"ה לפ"ב וכו'
טו דא בעי אבי סבך
לקחתיה קשה לי למיל' מנן
מנו ולא כפשוטו כי הכי
דנאמן לקחמיה מכח דסבי
הרבה מוכח שהא' על' הי'
יאה נאמן מדשבו הכה'
מוכח שהא' בנה מעל' ומא'
אלמיה טענה לקוח מטענה
למי ניתח:

הגהות הב"ה

א) בכמה בגיורת זה נטול;
ב) תוס' ד"ה אומר וכו'
דהוא המוק:

מוסף רש"י

כפיסין. תוספות עין [הגינה
א.10. מציאת הברב. קיימא
לן היה גרד בימים א' פומך
זכרים לקחיה מנאן וזה טומן
געים לגרד מנאן. ב"ק
אומר לו גודר. שלא
יפקי הנפלה אהד מתחמס
בעד המהלה פורטה וחסר
(שם ט' ק).

מכאן ש"ר יעמוד ואלא
נתיאש הימנה רבא
גדריה. ונטון כך הולא הכה
אחז מן המחמס שטיו כה
זכרים לקחיה מנאן וזה טומן
געים לגרד מנאן. ב"ק
אומר לו גודר. שלא
יפקי הנפלה אהד מתחמס
בעד המהלה פורטה וחסר
(שם ט' ק).

השותפין. שיש להן חצר בשותפות ובתי שניהן פתוחין ולטוב
וכל חצירות ששנו חכמים לפני הבתים וכו'
תשמעין כהנר: **באמצע**. זה נותן מחלקו חצי מקום עובי הכותל
וכן זה: **גויל גויה פסיפין**. הכל מפרש בגמרא [א.]: **הכל כמנהג**
המדינה. אם מנהג לבנות בגויל אין
חצירו יכול לומר איני חפץ אלא
גויה: זה נותן ג' טפחים כו'. שעובי
כותל גויל ו' טפחים ושל גויה חמשה
והכל כפיסין ד' ושל לבנייה ג':
לפיכך. הואיל ובתחלת הבנין חייבו
חכמים לבנות בין שניהם אם נפל
יכול לומר כל הכותל בונה בחלקי
ומשלי היו האבנים אע"פ שהחוק
יותר מחצירו וכגון שנפל הכותל
בחלקו כדמפרש בגמ' [ד.]: **וכן בנייה**.
מחייבין את שניהן לבנות במקום
שנהגו לגדור באמצע: **אבל בצקעה**.
שדה הלגן: **מקום שנהגו כו'**. בגמ' [סג]
מפרש מאי קאמר: **ועושה חוים**
מנאן. מפרש בגמ' [סג]: **ועושה חוים**
מנאן ומכאן. להודיע ששניהם
עשאוהו: **גודא גודא**. כותל: ט' כדפסן.
דקרי תנא לגודא מחיה: **מחיה**
הכרה. שסמוך לשדה הלגן של
חצירו: **אומר לו**. לבעל הכרה גודר
אשה משלו כלאים לפי שמתן בעל
השדה ששנו כלאים לפי שמתן בעל
השדה את זרעו סמוך לגדר כדתנן
בפרק שני (דף טו.) היה גרד
בימים א' סומך לגדר מכאן את
אלגויה וזה סומך לגדר את זרעו
מכאן וכשאין שם גדר מן צד' שני
[סג] לא יטע אדם אילן סמוך לשדה
חצירו אלא"כ הרחיק ממנו ד' אמות
כדי עזודת הכרה דבכחי הוא כלאים:

השותפין

«שרצו לעשות מחיצה בחצר בונין את הכותל
באמצע מקום שנהגו לבנות גויל גויה כפיסין
לבינין בונין יהכל כמנהג המדינה (א) גויל יזה
נותן ג' טפחים וזה נותן ג' טפחים בגויה זה
נותן טפחיים ומחצה וזה נותן טפחיים ומחצה
בכפיסין זה נותן טפחיים וזה נותן טפחיים
בלבינין זה נותן טפח ומחצה וזה נותן טפח
ומחצה ילפיכך אם נפל הכותל המקום
והאבנים של שניהם יאכל בגויה מקום שנהגו
לגדור מחייבין אותו ויאל בבקעה ימקום שנהגו
שלא לגדור אין מחייבין אותו אלא אם רצה כונם
לתוך שלו ובונה ועושה חויה מבחוץ ילפיכך
אם נפל הכותל המקום והאבנים שלו אם עשו
מדרע שניהם בונין את הכותל באמצע ועושה
חויה מכאן ומכאן לפיכך אם נפל הכותל
המקום והאבנים של שניהם: **גמ'** סבריה מאי
מחיצה גודא (ב) כדתניא במחיצת הכרם שנפרצה
אומר לו גודר חזרה ונפרצה אומר לו גודר
נתיאש

השותפין. כולה מוקין חדר מסכתא היא כדלמרינן בהגול
קמא (ב"ק דף קג.) ובפ"ק דע"ז (דף יא.) ואפי' לא היו
חדר מסכתא לריך לפרש למה נשנית מסכתא זו וכו' כדלמרינן
דדייק גמ' בריש מס' שזעוה (דף ב:) מכדי תנא ממוכח סליק מ"ש
דקתי שזעוה וכן כמנה מקומות
והא דלמר (ב"ק קג.) צמרי מסכתא
אין סדר למשנה היינו לענין מחלוקת
ואח"כ סתם משום דרצי לא שנה
לתלמודיו כסדר המסכתא ופעמים
שנה האחרונה קודם הראשונה (א) ואורי'
דהיינו טעמא משום דקאי ארץ פירקא
לעיל (ב"מ דף קטו.) הצית והעלייה
של צ' שנפלו חולקים בעלים וכו' וקרי
לכו התם בגמ' שותפין וקמיני נמי (שם
דף קיט:) צ' גנות זו ע"ג זו וירק
בימים דהו ענין שותפות:

כפיסין. מפרש בגמ' ארתי וקשה
לר"י והכתיב (מקדוק צ)
וכפס מעץ יעננה משמע שהא' של
עץ ואורי' דשמה היו מניחין עלים
מלמעלה ומלמטה: **בגויל** זה נותן
ג' טפחים כו'. והא' דלא קאמר בגויל
ו' טפחים משום דלא נעבי למימר ו'
ג' טפחים כו'. והא' דלא קאמר בגויל
לכל אחד וא"ת אמאי אכתיב למימיה
מדת גויל וגויה כיון דמנן הכל כמנהג
המדינה כמו שנהגו כן יעשו וי"ל דאם
נהגו יותר מו' בגויל לא יעשה וכן כולל
אלא כשיעור המפורש ומיחו אס נהגו
לעשות פחות מו' יעשה דאפילו אס
נהגו כהולא ודפסא יעשה כדמפרש
בגמרא וא"ת ומאי צעי בגמ' הכל
כמנהג המדינה לאמאי מאי ודפסא
לאמאי אמר' דהיינו כהולא ודפסא
לימא לאמאי כמנהג כל המקומות כמו
שנהגו ונראה לר"י דדוקא כהולא

ודפסא אבל פחות מכאן אפילו נהגו מנהג הדיוט הוא' ומוכיח מכאן
דש' מנהגים שאין לסמוך עליהם אפילו היכא דתנן הכל כמנהג
וכגון דידוע לנו עדיין וזכרים שהקנו זה לזה וללשנא בתרא משום היזק ראה וא"ת ומאי איריא משום דבנין הכותל בעל כרחם בלא
הכי נמי היו של שניהם אפי' נפל לרשותא דחד מינייהו כיון דאין חויה לא לזה ולא לזה כדפריך בגמרא ג' גבי בקעה לא יעשה חויה לא לזה
ולא לזה ואי הוה דהאיך דנפל לרשותא מאי פריך הא צריך לעשות חויה שלא יפול לרשות אחר ויאמר שו הן והא דלמרינן בהשואל (ב"מ
דף ק.) היו מחליף פרה בחמור וכן בריש הבית והעלייה (שם דף קטו.) וליחוי ברשות דמאן קיימא וליחוי אידך המניחא מצדו עליו
הראיה היינו משום דהמס' מתחילה מצורר היה הדבר וצדוהו אחד מנן נולד הספק אבל הכא מעיקרא נולד הספק ואם היו באין
לחלוק בעוד שהכותל קיים היו חולקין בזהו מספק אפילו לרבנן דסומכוס דלית להו ממון המוטל בספק חולקין הכא מודו כיון דליכא
הכא חזקה לזה יותר מלזה הילכך אפילו נפל לרשותא דחד מינייהו לא יפקוד האחר כמו והא דלא אמר הכא כל דאליס גבר כמו בזה
אומר של אבותי (לקמן דף נד.) התם הוא דליכא דררא דממונא אבל הכא איכא דררא דממונא ומתוך ר"י דהיינו הך דפריך בגמרא (א)
פשיטא דבפירש קהונטרס דאפילו לא פסקין לן דינא דמתניתין שמתחילה צין שניהם עשאוה בעל כרחם היו חולקין בשדה אפילו
דנפל לרשותא דחד מינייהו כדמוכח גבי בקעה ומשני לא צריכא דנפל לרשותא דחד מינייהו פירושו ושהו צדוהו אחד מנן דהיינו מהו דתימא
כיון דשהו צדוהו הרבה ניהמניה שעשאוה כולה * מיגו דאיצטרי אמר מנן לקחמיה והיה נאמן משום דשהו הרבה ואף על גב דלמר
ברי' הצית והעלייה דשותפין לא קפדי אהדי הכא מיירי דשהו יותר מכדי רגילות דלטו משום דשותפין ניהו לא יקפידו עד עולם
ולא דמי לגודרות דאין להם חזקה (לקמן דף נז.) לפי שאין ידוע צד מי הם אבל הכא לא היה לו להשהותו כל כך צדוהו קמ"ל כיון
דמעיקרא על שניהם היה לעשות לא מהימן לומר שהא' עשה הכל דמיגו דמקום עדים הוא דאין ספקי שאלא עשאוה לבדו כיון שהיה
יכול לדחוק את חצירו דבין שהיה עושה עמו אבל בצקעה אס שוה הרבה היה נאמן לומר שעשאוה במיגו דאי צעי אמר לקחמיה
והאי שניויה אינו אלא מאבנים אבל מקום הכותל לעולם פשיטא שחולקין אותו ואידי דנקט אבנים נקט המקום:

סבריה מאי מחיצה גודא. אע"ג דלכסוף קאי קאמר סבריה לפי שזה הלשון אינו עיקר מחמת פירכא דלקמן ודיוחו בעלמא הוא האי
דמשני וכלשון שני הלכה וכן פוסק ר"ת ואגב דנקט בהאי ליטנא סבריה נקט נמי בלישנא אחרתיו ועוד אורי' דצפרק קמא
דנדרים (דף יב.) איכא סבריה אע"ג דלכסוף קאי ומסקיה הכי: **ברתניא מחיצת הכרם שנפרצה**. יש ספרים דגרסי דתנן ואומר
ר"ת שאינה משנה בשום מקום (א) (וא"כ) הכי פשיט מינה בהגול קמא (ב"ק דף ק.) (שם) דר"מ דאין דינא דגרמי ואם הייתה משנה הוה
אחי שפיר דקמס משנה ר"מ היא ואומר ר"ת דמשמע ליה דלתיא כ"מ מכח מתניתין דכלאים דמימיה התם המסך [את] גפנו על
גבי תבואתו של חצירו [ה"ן] קידש וחיבב באחריותו (א) והוא המוקד דלרצב אמות שאמרנו להרחיק הוא כשציל עבודת הכרם (ב) כדלמרינן (ב)
כאן יותר: **אומר לו גודר**. פירוש לבעל הכרם (א) (והוא המוקד דלרצב אמות שאמרנו להרחיק הוא כשציל עבודת הכרם (ב) כדלמרינן (ב)
שני לקמן (דף טו.) ואפילו ר' יוסי דקאמר לקמן (דף יט: הו.) על הניזק להרחיק את עלמנו האמר רב אשי לקמן (דף הו: הו.) מודי ר' יוסי בגרי
דיליה (א) ואומר ר"י דלהכי קמיני אומר לו גודר ולא קמיני חייב לגדור לפי שצריך להתרות בו ואם לא התרו בו לגדור אינו חייב באחריותו (א)
ולהכי נקט נמי תרי זימני כפרה אומר לו גודר אף פעם שניה כשנפרצה צריך להתרותו שאינו סבור להיות חייב לגדור כל שעה ונפרצה
פעם שלישית מספקא לר"י אס צריך להתרותו כל שעה או שמא סגי צמרי זימני ואין צריך להתרות בו יותר ור"ת מפרש דלהכי נקט תרי
זימני לאשמעינן שאם יש חוספת מאחים צין מה שהוסף נפרצה ראשונה וצין מה שהוסף נפרצה שניה דאין מנפרין לאסור (א)
ומנאמרי ראשונה בעלי (א) והארכא בהגול קמא (ב"ק דף ק.) (שם) ובפרק במה אשה (שבת דף טו:):

א א מ"י פ"ב מהל'
שניס ה"ל די סגן ענין
פנ שושי"ע ח"מ ס' קט
ספיק א'
ב ב מ"י שם הלכה טו
טושי"ע שם ספיק ד'
ג ג מ"י שם הלכה יח
טור שם:
ד ד מ"י שם טושי"ע שם
ספיק ה':
ה ה ו ז מ"י שם הלכה טו
וטמא שם טושי"ע ח"מ
ס' קנה ספיק א':
ו ו מ"י שם טושי"ע שם
ספיק ד':
ז ז מ"י פ"ז מהל'
כלאים ה"ל ח סגן לאון
רפ טושי"ע י"ד ס' לו
ספיק מו':

מוסף תוספות

א. לפי שרבי לא היה
לימוד סדר אלא כמו
שרדו חפצים התלמודים,
אבל כשחברם על
הסדר הברב, וצריך
בכל מסכתא טעם למה
נשנית אחר שלפניה.
מוס' צ"מ ג. ב. דבששה
טפחים קאי טובא ואין
צריך ליתוב גרול מננו.
רמב"ן. ג. גבינן כתב
דאין מנהגם אלא מנהג
שוטים וכופר אותו
לעשות מחיצה מתקיימת.
ד. אלא ברייתא היא.
מוס' צ"ק ק. ה. ושם
בסיפא: רבי יוסי ורש"א
אין אדם אוסר דבר
שאינו שלו. רמב"ן.
ו. דמאן שמעת ליה
דאמר אדם אוסר דבר
שאינו שלו רבי מאיר.
רמב"ן. ז. שהוא נאחייב
להרחיק ארבע אמות
משרה חבירו, או לעשות
מחיצה ולסמוך. וברחמן
(לקמן כו.) רבי יוסי.
ז. שלא יבנים מחרשותו
בשדה חבירו שחיו גרילים
להרוש כרמייהו בשוטים.
שם. ח. וכי' דחייבין
להרחיק מנור, שמא יבנים
מחרשותו, או יבנים וידורו
בשדה חבירו. שם. ט. דלא
מסקי איצטרי אדעתיהו
להתחייב על כך, ואין
לחייב על כגון זה מרינא
דגרמי. שם. יא. דאפילו
בתיאש מלגודתה. רש"י.
יב. כיון שגודר בתיים
בטל תוספת ראשונה שלא
היה כדי לאסור, וראשון
הוא בטל. רמב"ן. כיון
שגודר בתיים אינא
מילתא שמתחילה לא
היה סופר על אסור זה
לבא. ר"ן.

רבינו גרשום

השותפין אדית ליה חצר
בשותפות ונתרבו בלוקין
ולעשות מחיצה: בונין את
הכותל לאמצע: גמ' גודא.
כחול: כדתנן (א) מחיצת
הכרם שנפרצה לזה היה לו
שרה תבואה ולזה היה לו
כרם והיתה כותל מחיצה
מספקת בין השרה לכרם.
וכפשי נפרצה מחיצת כרמו
דיש לחוש שלא יתערבו
הודעים בכרם. ואומרים לו
בית דין לבעל הכרם גודר.

א) ע"י תוס' כאן ד"ה
דמתיא.

